

**Uchwała Senatu Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego Jana Pawła II
z dnia 31 stycznia 2013 r.
w sprawie określenia wytycznych programowych
(724/II/20)**

*(tekst jednolity uwzględniający zmianę wprowadzoną Uchwałą Senatu KUL
z dnia 18 lutego 2013 r. - 725/II/3)*

Senat Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego Jana Pawła II, na podstawie art. 62 ust. 1 ustawy z dnia 27 lipca 2005 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz. U. z 2012 r., poz. 572 j. t. z późn. zm.) oraz § 26 ust. 1 pkt 8) Statutu KUL, postanawia co następuje:

**ROZDZIAŁ I
POSTANOWIENIA OGÓLNE**

§ 1

1. Niniejsza uchwała zawiera wytyczne w zakresie tworzenia i zmiany programów kształcenia dla studiów pierwszego i drugiego stopnia, studiów jednolitych magisterskich, *studiów doktoranckich* oraz studiów podyplomowych, obowiązujące wszystkie jednostki organizacyjne Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego Jana Pawła II (dalej: Uniwersytet).
2. Uchwała ma charakter wykonawczy i uzupełniający wobec przepisów powszechnie obowiązujących, w szczególności: ustawy z dnia 27 lipca 2005 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym; rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 5 października 2011 r. w sprawie warunków prowadzenia studiów na określonym kierunku i poziomie kształcenia (Dz. U. Nr 243, poz. 1445 z późn. zm.); rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 2 listopada 2011 r. w sprawie Krajowych Ram Kwalifikacji dla Szkolnictwa Wyższego (Dz. U. Nr 253, poz. 1520), rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 1 września 2011 r. w sprawie kształcenia na studiach doktoranckich w uczelniach i jednostkach naukowych (Dz. U. Nr 196, poz. 1167).

§ 2

1. Realizacja programu na poziomie studiów I stopnia prowadzi do osiągnięcia efektów kształcenia na podstawowym poziomie dla dziedziny związanej z kierunkiem studiów w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych.
2. Realizacja programu na poziomie studiów II stopnia i jednolitych studiów magisterskich prowadzi do osiągnięcia efektów kształcenia na pogłębionym poziomie dla dziedziny związanej z kierunkiem studiów w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych.
3. Realizacja programu studiów doktoranckich przygotowuje do pracy o charakterze badawczym lub badawczo-rozwojowym i prowadzi do osiągnięcia efektów kształcenia w zakresie:
 - 1) wiedzy na zaawansowanym poziomie dla dziedziny związanej z obszarem prowadzonych badań naukowych, obejmującej najnowsze osiągnięcia nauki lub sztuki;
 - 2) umiejętności związanych z metodyką i metodologią prowadzenia badań naukowych;
 - 3) kompetencji społecznych odnoszących się do działalności naukowo-badawczej i społecznej roli uczonego lub artysty.

§ 3

Jeżeli uchwała nie stanowi inaczej, ilekroć jest w niej mowa o:

- 1) programie kształcenia lub projekcie programu kształcenia – w przypadku dokonywania zmian należy przez to rozumieć także zmianę programu kształcenia lub projekt zmian programu kształcenia;
- 2) wydziale i dziekanie wydziału – w przypadku jednostek międzyuczelnianych i jednostek wspólnych, należy przez to rozumieć odpowiednio radę naukową i kierownika takiej jednostki;
- 3) dyrektorze instytutu – w przypadku studiów prowadzonych przez kilka wydziałów, indywidualnych studiów międzyobszarowych, studiów międzykierunkowych lub makrokierunków, o których mowa w art. 8 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 27 lipca 2005 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym oraz § 82 ust. 2 i 3 Statutu KUL, należy przez to rozumieć także kierownika studiów międzywydziałowych lub międzykierunkowych albo kierownika makrokierunku, a przypadku studiów podyplomowych – kierownika studiów podyplomowych.

ROZDZIAŁ II PROCEDURA UCHWALANIA PROGRAMU KSZTAŁCENIA

§ 4

1. Projekt programu kształcenia przygotowuje na wydziale, dla danego kierunku studiów, poziomu i profilu kształcenia, komisja programowa powoływana przez dziekana, w skład której wchodzi: dyrektor instytutu, wybrani przez radę instytutu nauczyciele akademicy, dla których Uniwersytet stanowi podstawowe miejsce pracy, oraz – odpowiednio – przedstawiciele studentów lub doktorantów wskazani przez samorząd studencki lub samorząd doktorantów.
2. W trakcie przygotowywania programu kształcenia należy uwzględnić:
 - 1) zgodność programu kształcenia z misją i strategią Uniwersytetu oraz wydziału;
 - 2) potrzeby rynku pracy;
 - 3) wzorce międzynarodowe;
 - 4) infrastrukturę niezbędną dla prawidłowej realizacji celów kształcenia.
3. Projekt programu kształcenia podlega zaopiniowaniu przez samorząd studentów lub doktorantów oraz interesariuszy zewnętrznych. Tryb opiniowania projektu programu kształcenia przez interesariuszy zewnętrznych określa rada wydziału.
4. W zakresie punktacji ECTS przyznawanej poszczególnym modułom i przedmiotom, projekt programu kształcenia podlega uzgodnieniu z wydziałowym pełnomocnikiem ds. ECTS, powołanym przez radę wydziału.
5. Komisja programowa przedstawia wydziałowej komisji ds. jakości kształcenia projekt programu kształcenia wraz z dokumentacją, o której mowa w § 17 ust. 1 oraz opiniami, o których mowa w ust. 3 w terminie umożliwiającym zakończenie procedury jego uchwalania na 5 miesięcy przed rozpoczęciem cyklu kształcenia. W przypadku wydziału, który nie posiada uprawnień do nadawania stopnia naukowego doktora habilitowanego, należy uwzględnić ponadto czas niezbędny do uzyskania zgody ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego, zgodnie z art. 11 ust. 3 ustawy z dnia 27 lipca 2005 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym.
6. Wydziałowa komisja ds. jakości kształcenia weryfikuje, opiniuje i rekomenduje dziekanowi dokumentację programową według wzoru raportu określonego w załączniku nr 1.

7. Po zaopiniowaniu przez Uniwersytecką Komisję ds. Jakości Kształcenia dziekan przedstawia Senatowi wniosek o podjęcie uchwały w sprawie określenia efektów kształcenia wraz z dokumentacją wskazaną w § 17 ust. 1. Senat podejmuje uchwałę w tej sprawie na najbliższym posiedzeniu.
8. Po podjęciu przez Senat uchwały w sprawie określenia efektów kształcenia dziekan przedstawia projekt programu studiów, wraz z dokumentacją wskazaną w § 17 ust. 1, Senackiej Komisji ds. Dydaktyki i Wychowania celem zaopiniowania. Komisja podejmuje uchwałę w tej sprawie na najbliższym posiedzeniu.
9. Po uzyskaniu pozytywnej opinii Senackiej Komisji ds. Dydaktyki i Wychowania dziekan przedstawia program studiów do uchwalenia radzie wydziału.

§ 5

1. W przypadku zmiany programu kształcenia § 4 stosuje się odpowiednio, z zastrzeżeniem ust. 2-4.
2. Z inicjatywą zmiany programu kształcenia może wystąpić dziekan, wydziałowa komisja ds. jakości kształcenia lub dyrektor instytutu, w wyniku corocznej oceny efektów kształcenia.
3. W trakcie przygotowywania zmiany programu kształcenia, oprócz kryteriów wskazanych w § 4 ust. 2 uwzględnia się także wyniki monitorowania karier zawodowych absolwentów.
4. Zmiana programu studiów nie może być wprowadzana w trakcie cyklu kształcenia.
5. Postanowienia § 3, § 4 i § 5 ust. 1 nie dotyczą:
 - 1) korygowania oczywistych błędów i omyłek w dokumentacji programu kształcenia;
 - 2) zmian będących konsekwencją zmiany liczby grup studenckich lub zawieszenia przedmiotu ze względu na niewystarczającą liczbę studentów;
 - 3) innych zmian organizacji lub planu studiów niestanowiących zmiany programu studiów.
6. Decyzje, o których mowa w ust. 5 pkt 2 i 3, podejmuje dziekan po pozytywnym zaopiniowaniu przez wydziałową komisję ds. jakości kształcenia. O swojej decyzji dziekan informuje Senacką Komisję ds. Dydaktyki i Wychowania.

§ 6

1. W przypadku zamiaru utworzenia nowego kierunku studiów I stopnia, II stopnia i jednolitych studiów magisterskich § 4 stosuje się odpowiednio, z zastrzeżeniem ust. 2-5. O zamiarze utworzenia nowego kierunku dziekan informuje Senacką Komisję ds. Dydaktyki i Wychowania.
2. Jeżeli tworzony kierunek studiów nie będzie prowadzony w ramach jednego z istniejących instytutów, nauczyciele akademicy wchodzący w skład komisji programowej przygotowującej program kształcenia dla nowego kierunku studiów, są powoływani przez radę wydziału.
3. Poza dokumentacją, o której mowa w § 17, komisja programowa przygotowująca program kształcenia dla nowego kierunku studiów opracowuje również dokumentację określającą:
 - 1) planowane minimum kadrowe;
 - 2) proponowany limit rekrutacji na kierunek studiów oraz planowaną liczbę studentów studiów stacjonarnych i niestacjonarnych w cyklu kształcenia;
 - 3) informację o przewidywanym wpływie uruchomienia kierunku studiów na sytuację kadrową jednostki, z uwzględnieniem aktualnych i planowanych obciążeń dydaktycznych, liczby godzin ponadwymiarowych oraz redukcji niedoborów dydaktycznych;
 - 4) informację o innych czynnikach wpływających na określenie kosztów uruchomienia i prowadzenia kierunku studiów, możliwych do ustalenia przez wydział (w szczególności kosztach zakupu wyposażenia, aparatury, pomocy dydaktycznych i innych środków trwałych) oraz możliwych źródłach finansowania kierunku studiów;

- 5) informację o innych jednostkach organizacyjnych Uniwersytetu lub jednostkach organizacyjnych innych uczelni prowadzących kierunki studiów o zbliżonych programach kształcenia, w szczególności zakładających osiągnięcie zbliżonych efektów kształcenia.
4. Do dokumentacji opracowanej przez komisję programową przygotowującą program kształcenia dla nowego kierunku studiów dołącza się opinię kwestora, zawierającą kalkulację kosztów uruchomienia i prowadzenia kierunku studiów, z uwzględnieniem:
 - 1) kosztów wynagrodzeń pracowników będących nauczycielami akademickimi;
 - 2) narzutu kosztów wydziałowych i uniwersyteckich, uwzględniających w szczególności: koszty eksploatacji, remontów i amortyzacji oraz koszty wynagrodzeń pracowników niebędących nauczycielami akademickimi;
 - 3) oraz ze wskazaniem liczby studentów zapewniającej pokrycie kosztów prowadzenia kształcenia na danym kierunku studiów.
5. Po zaopiniowaniu przez Uniwersytecką Komisję ds. Jakości Kształcenia dziekan przedstawia Senatowi wniosek o podjęcie uchwały w sprawie określenia kierunku studiów i efektów kształcenia wraz z dokumentacją wskazaną w § 17 ust. 1. Senat podejmuje uchwałę w tej sprawie na najbliższym posiedzeniu.

ROZDZIAŁ III STRUKTURA I TREŚĆ PROGRAMU KSZTAŁCENIA I PROGRAMU STUDIÓW ORAZ PUNKTACJA ECTS

§ 7

Program kształcenia obejmuje:

- 1) charakterystykę kierunku, obejmującą w szczególności cele i koncepcję kierunku;
- 2) opis zakładanych efektów kształcenia;
- 3) program studiów.

§ 8

1. Opis zakładanych efektów kształcenia dla kierunku studiów na określonym poziomie i profilu kształcenia powinien:
 - 1) być spójny i mierzalny;
 - 2) obejmować odpowiednie proporcje między kategoriami: wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych, uzyskiwanych przez studentów w procesie kształcenia niezbędnych do uzyskania kwalifikacji;
 - 3) zostać odniesiony do właściwych dla danego kierunku dziedzin nauki lub sztuki oraz dyscyplin naukowych lub artystycznych określonych w Rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 8 sierpnia 2011 r. w sprawie obszarów wiedzy, dziedzin nauki i sztuki oraz dyscyplin naukowych i artystycznych (Dz. U. Nr 179, poz.1065);
 - 4) uwzględniać efekty kształcenia właściwe dla danego kierunku studiów, poziomu i profilu kształcenia obszarowe efekty kształcenia określone w rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 2 listopada 2011 r. w sprawie Krajowych Ram Kwalifikacji dla Szkolnictwa Wyższego;
 - 5) uwzględniać wyniki monitorowania karier zawodowych absolwentów oraz wyniki analizy zgodności efektów kształcenia z potrzebami rynku pracy;
 - 6) w przypadku kierunku studiów, w ramach którego prowadzone jest kształcenie przygotowujące do uzyskania kwalifikacji uprawniających do wykonywania zawodu nauczyciela – uwzględniać pełny zakres efektów kształcenia zawarty w standardach kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela, określonych

w rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 17 stycznia 2012 r. w sprawie standardów kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela (Dz. U. z 2012 r., poz. 131);

- 7) w przypadku studiów kończących się uzyskaniem tytułu zawodowego inżyniera lub magistra inżyniera – uwzględniać pełny zakres efektów kształcenia prowadzących do uzyskania kompetencji inżynierskich.
2. Opis efektów kształcenia dla kierunku studiów na określonym poziomie i profilu kształcenia, przedstawiający relacje między efektami kształcenia zdefiniowanymi dla obszaru kształcenia a efektami kształcenia zdefiniowanymi dla kierunku kształcenia, przygotowuje się wg wzoru stanowiącego załącznik nr 2 do niniejszej uchwały.
3. W przypadku, gdy w ramach danego kierunku studiów prowadzone są studia stacjonarne i niestacjonarne, program kształcenia powinien zapewniać w obu tych formach uzyskanie takich samych efektów kształcenia.
4. W przypadku, gdy w ramach danego kierunku studiów prowadzone jest kształcenie o profilu ogólnoakademickim i profilu praktycznym, zakładane efekty kształcenia opisuje się odrębnie dla każdego profilu.

§ 9

1. Program studiów dla kierunku studiów na określonym poziomie i profilu kształcenia powinien określać:
 - 1) formę studiów;
 - 2) liczbę semestrów i liczbę punktów ECTS konieczną do uzyskania kwalifikacji odpowiadającej poziomowi kształcenia;
 - 3) moduły kształcenia wraz z przypisaniem do każdego modułu zakładanych efektów kształcenia oraz liczby punktów ECTS;
 - 4) sposoby weryfikacji zakładanych efektów kształcenia;
 - 5) łączną liczbę punktów ECTS, którą student musi uzyskać na zajęciach wymagających bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich i studentów;
 - 6) łączną liczbę punktów ECTS, którą student musi uzyskać w ramach zajęć z zakresu nauk podstawowych, do których odnoszą się efekty kształcenia dla określonego kierunku, poziomu i profilu kształcenia;
 - 7) łączną liczbę punktów ECTS, którą student musi uzyskać w ramach zajęć o charakterze praktycznym, w tym zajęć laboratoryjnych i projektowych;
 - 8) minimalną liczbę punktów ECTS, którą student musi uzyskać, realizując moduły kształcenia oferowane na zajęciach ogólnouniwersyteckich lub na innym kierunku studiów, z uwzględnieniem § 12 ust. 1, 2 i 4;
 - 9) minimalną liczbę punktów ECTS, którą student musi uzyskać na zajęciach z wychowania fizycznego, z uwzględnieniem § 12 ust. 6;
 - 10) wymiar, zasady i formy odbywania praktyk, jeżeli program przewiduje praktyki;
 - 11) plan studiów, zawierający w szczególności: nazwy i kody przedmiotów, ich usytuowanie w poszczególnych semestrach, formy prowadzenia, wymiar godzinowy oraz formy zaliczenia zajęć oraz punktację ECTS.
2. Program studiów dla kierunku studiów na określonym poziomie i profilu kształcenia przygotowuje się wg wzoru stanowiącego załącznik nr 3 do niniejszej uchwały, a plan studiów wg wzoru stanowiącego załącznik nr 4 do niniejszej uchwały.
3. Program studiów powinien zapewniać odpowiednią sekwencję modułów i przedmiotów.
4. Program studiów powinien umożliwiać studentowi wybór modułów kształcenia, do których przypisuje się punkty ECTS w wymiarze nie mniejszym niż 30% ogólnej liczby punktów ECTS wymaganych do uzyskania kwalifikacji odpowiadających poziomowi kształcenia.

5. Program studiów dla kierunku przyporządkowanego do więcej niż jednego obszaru kształcenia powinien określać procentowy udział liczby punktów ECTS dla każdego z tych obszarów w łącznej liczbie punktów ECTS wymaganych do uzyskania kwalifikacji odpowiadających poziomowi kształcenia.
6. Program studiów, w ramach których prowadzone jest kształcenie przygotowujące do uzyskania kwalifikacji uprawniających do wykonywania zawodu nauczyciela, powinien odpowiadać standardom kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela, określonym w rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 17 stycznia 2012 r. w sprawie standardów kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela.

§ 10

1. Na studiach stacjonarnych co najmniej połowa programu kształcenia powinna być realizowana w postaci zajęć dydaktycznych wymagających bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich i studentów.
2. Łączna liczba godzin na studiach stacjonarnych, z zachowaniem wymogów określonych dla kierunków unikatowych, nie powinna przekraczać:
 - 1) 1800 godz. na zajęcia kierunkowe, powiększonych o wartość 10% tej liczby z przeznaczeniem na zajęcia misyjne, na studiach I stopnia, kończących się uzyskaniem tytułu licencjata, trwających 6 semestrów;
 - 2) 2400 godz. na zajęcia kierunkowe, powiększonych o wartość 10% tej liczby z przeznaczeniem na zajęcia misyjne, na studiach I stopnia inżynierskich, kończących się uzyskaniem tytułu inżyniera, trwających 7 semestrów;
 - 3) 900 godz. na zajęcia kierunkowe, powiększonych o wartość 10% tej liczby z przeznaczeniem na zajęcia misyjne, na studiach II stopnia kończących się uzyskaniem tytułu magistra, trwających 4 semestry;
 - 4) 600 godz. na zajęcia kierunkowe, powiększonych o wartość 10% tej liczby z przeznaczeniem na zajęcia misyjne, na studiach II stopnia kończących się uzyskaniem tytułu magistra inżyniera, trwających 3 semestry;
 - 5) 2700 godz. na zajęcia kierunkowe, powiększonych o wartość 10% tej liczby z przeznaczeniem na zajęcia misyjne, na studiach jednolitych magisterskich, trwających 10 semestrów.
3. W przypadku studiów jednolitych magisterskich prowadzonych na podstawie odrębnych przepisów kościelnych i trwających 12 semestrów, jeżeli jest to konieczne do osiągnięcia efektów kształcenia wymaganych przez odrębne przepisy kościelne, możliwe jest zwiększenie maksymalnej liczby godzin ponad liczbę wskazaną w ust. 2 pkt 5, jednak nie więcej niż do 3260 godz.
4. Liczba godzin na studiach niestacjonarnych – zarówno ogółem, jak i przypadających na poszczególne moduły i przedmioty – powinna być zmniejszona, proporcjonalnie do wskaźników przyjmowanych dla studiów stacjonarnych, jednak nie więcej niż o 40%. Postanowienie ust. 1 stosuje się odpowiednio.

§ 11

1. Program studiów powinien przyznawać studentowi odpowiednią liczbę punktów ECTS za: zaliczenie każdego przedmiotu, praktyk, przygotowanie pracy dyplomowej i przygotowanie do egzaminu dyplomowego, a także realizację innych zadań określonych w programie kształcenia. Uzyskanie jednego punktu ECTS wymaga od studenta średnio 30 godzin pracy, przez którą rozumie się zarówno udział w zajęciach, pracę indywidualną, jak i wszelką aktywność studenta zmierzającą bezpośrednio do osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia, w tym udział w egzaminach i zaliczeniach.

2. Realizacja programu kształcenia na każdym kierunku studiów wymaga uzyskania przez studenta co najmniej:
 - 1) 180 punktów ECTS na studiach I stopnia, kończących się uzyskaniem tytułu licencjata;
 - 2) 210 punktów ECTS na studiach I stopnia, kończących się uzyskaniem tytułu inżyniera;
 - 3) 90 punktów ECTS na studiach II stopnia, kończących się uzyskaniem tytułu magistra inżyniera;
 - 4) 120 punktów ECTS na studiach II stopnia, kończących się uzyskaniem tytułu magistra;
 - 5) 300 punktów ECTS na jednolitych studiach magisterskich 10-semesteralnych;
 - 6) 360 punktów ECTS na jednolitych studiach magisterskich 12-semesteralnych;- przewidując jednocześnie uzyskanie przez studenta co najmniej 30 punktów ECTS w ciągu każdego semestru.
3. Poza limitami punktów ECTS, w których mowa w ust. 2, student studiów stacjonarnych ma prawo do uczęszczania na zajęcia na określonym poziomie kształcenia, za które może uzyskać dodatkowo nie więcej niż 30 punktów ECTS.

§ 12

1. Program studiów na każdym kierunku studiów uwzględnia następujące przedmioty ogólnouniwersyteckie:
 - 1) na studiach I stopnia:
 - a) *Etyka* – wykład w wymiarze 30 godzin, prowadzony przez pracowników Wydziału Filozofii, kończący się egzaminem, za który przyznaje się 2 punkty ECTS;
 - b) *Logika* – wykład w wymiarze 15 godzin, kończący się egzaminem, za który przyznaje się 1 punkt ECTS oraz ćwiczenia w wymiarze 15 godzin, kończące się zaliczeniem, za które przyznaje się 1 punkt ECTS;
 - c) *Historia filozofii* – wykład w wymiarze 45 godzin, prowadzony przez pracowników Wydziału Filozofii i kończący się egzaminem, za który przyznaje się 3 punkty ECTS.
 - 2) na studiach II stopnia:
 - a) *Biblia – istota i rola w kulturze* – wykład w wymiarze 30 godzin prowadzony przez pracowników Wydziału Teologii, kończący się egzaminem, za który przyznaje się 2 punkty ECTS;
 - b) *Katolicka nauka społeczna i myśl społeczna Jana Pawła II* – wykład w wymiarze 30 godzin, prowadzony przez pracowników Wydziału Nauk Społecznych, kończący się egzaminem, za który przyznaje się 2 punkty ECTS.
2. Na studiach jednolitych magisterskich program studiów uwzględnia przedmioty, o których mowa w ust. 1 w pkt. 1) i w pkt. 2).
3. Zaleca się wprowadzenie do programu studiów I stopnia i studiów jednolitych magisterskich lektoratu: *Język łaciński* lub *język grecki z elementami kultury antycznej* – w wymiarze 60 godzin, prowadzonego przez pracowników Studium Praktycznej Nauki Języków Obcych, kończącego się egzaminem, za który przyznaje się 3 punkty ECTS.
4. Wymagań określonych w ust. 1 i 2 nie stosuje się, jeżeli zakładane efekty kształcenia należą do nauk podstawowych, do których odnoszą się efekty kształcenia dla określonego kierunku, poziomu i profilu studiów.
5. Program studiów na pierwszym i drugim roku każdego kierunku studiów I stopnia oraz jednolitych studiów magisterskich powinien przewidywać łącznie co najmniej 120 godzin lektoratu nowożytnego języka obcego prowadzonego przez Studium Praktycznej Nauki Języków Obcych. Lektorat zaczyna się co najmniej na poziomie A2 Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego w zakresie języka angielskiego oraz na poziomie A1 w zakresie innego języka nowożytnego, a kończy się egzaminem co najmniej na poziomie B1

w zakresie języka angielskiego oraz co najmniej na poziomie A2 w zakresie innego języka nowożytnego, za który przyznaje się 6 punktów ECTS.

6. Jeżeli jest to uzasadnione charakterystyką kierunku studiów oraz zakładanymi efektami kształcenia, program studiów na studiach II stopnia oraz na jednolitych studiach magisterskich powinien umożliwiać wybór zajęć kierunkowych prowadzonych w języku obcym w wymiarze co najmniej 30 godzin, za który przyznaje się co najmniej 2 punkty ECTS.
7. Program studiów stacjonarnych na pierwszym roku każdego kierunku studiów I stopnia i jednolitych studiów magisterskich powinien przewidywać 60 godzin zajęć wychowania fizycznego prowadzonych przez pracowników Studium Wychowania Fizycznego i Sportu, kończących się zaliczeniem bez oceny, za które przyznaje się 2 punkty ECTS. Studenta, który został zwolniony z uczestnictwa w zajęciach z wychowania fizycznego, dziekan kieruje do odbycia zajęć lub wskazuje wykonanie prac na rzecz Uniwersytetu, których realizacja związana jest z kierunkowymi efektami kształcenia, o wadze 2 punktów ECTS.
8. Jeżeli program studiów na danym kierunku, poziomie i profilu kształcenia przewiduje zajęcia z technologii informacyjnych, powinny one zakładać osiągnięcie przez studenta kierunkowych efektów kształcenia, które są niezbędne do wykonywania zawodów typowych dla absolwentów danego kierunku.

§ 13

1. Program studiów na każdym kierunku i poziomie studiów powinien przewidywać możliwość wyboru jednego seminarium dyplomowego, realizowanego w następującej sekwencji i wymiarze:
 - 1) seminarium licencjackie na studiach 6-semestralnych w wymiarze po 30 godzin w V i VI semestrze studiów;
 - 2) seminarium inżynierskie na studiach 7-semestralnych w wymiarze po 30 godzin w V, VI i VII semestrze studiów;
 - 3) seminarium magisterskie na studiach II stopnia 3-semestralnych w wymiarze po 30 godzin w II i III semestrze studiów oraz na studiach 4-semestralnych w wymiarze po 30 godzin w I, II, III i IV semestrze studiów;
 - 4) seminaria magisterskie na studiach jednolitych magisterskich 10-semestralnych w wymiarze po 30 godzin w VII, VIII, IX i X semestrze studiów oraz na studiach 12-semestralnych w IX, X, XI i XII semestrze studiów.
2. Za przygotowanie pracy dyplomowej i przygotowanie do egzaminu dyplomowego program kształcenia powinien przyznawać 10 punktów ECTS na studiach I stopnia, 15 punktów ECTS na studiach I stopnia inżynierskich oraz 20 punktów ECTS na studiach II stopnia i jednolitych studiach magisterskich. Warunkiem uzyskania odnośnych punktów jest otrzymanie co najmniej oceny dostatecznej z pracy dyplomowej.

§ 14

1. Jeżeli jest to uzasadnione charakterystyką kierunku studiów oraz zakładanymi efektami kształcenia, program studiów, uwzględniając odrębne przepisy właściwe dla poszczególnych uprawnień zawodowych, powinien określać szczegółowe zasady i formy odbywania praktyk, a w szczególności właściwe dla tej metody kształcenia:
 - 1) cel i efekty kształcenia;
 - 2) metody sprawdzania i weryfikacji osiągniętych efektów kształcenia;
 - 3) warunki zaliczenia;
 - 4) wymiar czasowy praktyk;
 - 5) odpowiednią liczbę punktów ECTS.

2. Cele, program i terminy realizacji praktyk powinny być zharmonizowane z innymi elementami procesu kształcenia.
3. Szczegółowe zasady odbywania i zaliczania praktyk studenckich wynikają z regulaminu praktyk uchwalanego przez radę wydziału.

§ 15

1. Program studiów powinien przewidywać odbycie szkolenia bibliotecznego. Za podstawowe szkolenie biblioteczne nie przyznaje się punktów ECTS.
2. Program studiów powinien przewidywać odbycie kursu w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy. Za podstawowy kurs w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy nie przyznaje się punktów ECTS.
3. Szczegółowe zasady odbywania kursu w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy określa Rektor KUL w drodze zarządzenia.
4. Program studiów powinien przewidywać odbycie szkolenia w zakresie praw i obowiązków studenta, organizowanego przez Parlament Studentów Rzeczypospolitej Polskiej w porozumieniu z samorządem studenckim, zgodnie z art. 170 ust. 3 Ustawy. Za szkolenie z praw i obowiązków nie przyznaje się punktów ECTS.

§ 16

1. W przypadku studiów o profilu praktycznym, prowadzonych z udziałem instytucji zewnętrznej, postanowienia § 10-14 stosuje się, o ile umowa zawarta pomiędzy Uniwersytetem a instytucją zewnętrzną nie stanowi inaczej.
2. Umowa, o której mowa w ust. 1, powinna określać:
 - 1) formę i zakres udziału instytucji zewnętrznej w opracowaniu programu kształcenia;
 - 2) sposób realizacji praktyk i staży;
 - 3) możliwość prowadzenia zajęć, w szczególności zajęć praktycznych, przez pracowników instytucji zewnętrznej;
 - 4) sposób dofinansowania studiów przez instytucję zewnętrzną.
3. Zajęcia związane z praktycznym przygotowaniem zawodowym przewidziane w programie studiów o profilu praktycznym powinny odbywać się w warunkach właściwych dla danego zakresu działalności zawodowej i umożliwiać bezpośrednie wykonywanie odpowiednich czynności praktycznych przez studentów.
4. Zajęcia związane z praktycznym przygotowaniem zawodowym na kierunku o profilu praktycznym są prowadzone przez osoby posiadające doświadczenie zawodowe zdobyte poza uczelnią, adekwatne do prowadzonych zajęć.

§ 17

1. Dokumentacja programu kształcenia obejmuje:
 - 1) ogólną charakterystykę prowadzonych studiów;
 - 2) opis zakładanych efektów kształcenia wraz z tabelą pokrycia efektów obszarowych przez efekty kierunkowe;
 - 3) opis programu studiów, który określa:
 - a) nazwę, profil kierunku, poziom i formę studiów;
 - b) liczbę semestrów i liczbę punktów ECTS konieczną do uzyskania kwalifikacji odpowiadających poziomowi studiów;
 - c) moduły kształcenia wraz z przypisaniem do każdego modułu zakładanych efektów kształcenia, liczby godzin i punktów ECTS;
 - d) sposoby weryfikacji zakładanych efektów kształcenia;
 - e) zasady, formy i wymiar odbywania praktyk;
 - f) szczegółowy plan studiów;

- 4) opis sposobu uwzględnienia wyników monitorowania karier absolwentów przy tworzeniu programu kształcenia;
 - 5) opis sposobu uwzględnienia wyników analizy zgodności zakładanych efektów kształcenia z potrzebami rynku pracy;
 - 6) zestawienie obrazujące łączną liczbę punktów ECTS, którą student powinien uzyskać na zajęciach wymagających bezpośredniego kontaktu nauczycieli akademickich i studentów;
 - 7) zestawienie obrazujące łączną liczbę punktów ECTS, którą student powinien uzyskać na zajęciach obowiązkowych bądź podstawowych;
 - 8) opis form i zakresu współdziałania z interesariuszami zewnętrznymi, a w przypadku kierunków praktycznych – warunków umowy z instytucją zewnętrzną, o której mowa w § 16;
 - 9) matrycę efektów kształcenia (efektów kierunkowych) w odniesieniu do efektów kształcenia zdefiniowanymi dla poszczególnych modułów;
 - 10) matrycę efektów kierunkowych w odniesieniu do form realizacji modułów kształcenia;
 - 11) matrycę efektów kierunkowych w odniesieniu do metod ich weryfikacji.
2. Dla każdego przedmiotu uwzględnionego w programie studiów, co najmniej na miesiąc przed rozpoczęciem cyklu kształcenia, opracowuje się kartę przedmiotu wg wzoru stanowiącego załącznik nr 5 do niniejszej uchwały. Za przygotowanie i aktualność kart przedmiotów prowadzonych przez pracowników katedry odpowiada kierownik katedry.
 3. Za rzetelność i kompletność dokumentacji, o której mowa w ust. 1 i 2, w odniesieniu do poszczególnych kierunków studiów prowadzonych w ramach instytutu, odpowiada dyrektor instytutu.

ROZDZIAŁ IV STUDIA DOKTORANCKIE

§ 18

1. Z zastrzeżeniem poniższych postanowień, do studiów doktoranckich prowadzonych na Uniwersytecie stosuje się odpowiednio postanowienia rozdziału II i III.
2. Studia doktoranckie trwają cztery lata.
3. Łączna liczba godzin na studiach stacjonarnych nie powinna przekraczać 500 godzin w pełnym cyklu kształcenia, z wyłączeniem studiów doktoranckich w zakresie teologii, gdzie łączna liczba godzin nie powinna przekraczać 1200 godzin w pełnym cyklu kształcenia.
4. Realizacja programu kształcenia wymaga uzyskania przez doktoranta 60 punktów ECTS, przy czym punktacja nie obejmuje praktyk zawodowych i prowadzenia badań naukowych.
5. Program studiów powinien przewidywać możliwość wyboru jednego seminarium doktoranckiego, realizowanego w wymiarze 30 godzin rocznie, kończącego się co roku zaliczeniem bez oceny, za które przyznaje się co najmniej 2 punkty ECTS.
6. Ponadto program studiów powinien przewidywać:
 - 1) zajęcia fakultatywne rozwijające kompetencje dydaktyczne bądź zawodowe, w wymiarze co najmniej 15 godzin, kończące się zaliczeniem, za które przyznaje się 5 punktów ECTS;
 - 2) zajęcia obowiązkowe z zakresu metodologii badań naukowych i metodologii pisania dysertacji doktorskiej, w wymiarze 15 godzin, kończące się zaliczeniem; za które przyznaje się co najmniej 1 punkt ECTS;
 - 3) zajęcia obowiązkowe dotyczące etyki pracownika naukowego i prowadzenia badań naukowych, w wymiarze 15 godzin, kończące się zaliczeniem, za które przyznaje się co najmniej 1 punkt ECTS.

§ 19

1. Nauczyciele akademicki oraz przedstawiciele doktorantów wchodzący w skład komisji programowej przygotowującej program kształcenia dla studiów doktoranckich są powoływani przez radę wydziału.
2. Dokumentacja programu kształcenia na studiach doktoranckich obejmuje:
 - 1) ogólną charakterystykę studiów;
 - 2) opis zakładanych efektów kształcenia i sposobów ich weryfikacji;
 - 3) opis programu studiów;
 - 4) opis wymagań związanych z ukończeniem studiów (realizacja programu studiów, prowadzenie badań naukowych, złożenie pracy doktorskiej).
3. Najpóźniej na miesiąc przed rozpoczęciem cyklu kształcenia sporządza się karty przedmiotów objętych programem studiów.
4. Postanowienia § 15 ust. 2 i 3 stosuje się odpowiednio.

ROZDZIAŁ V STUDIA PODYPLOMOWE

§ 20

1. Z zastrzeżeniem poniższych postanowień, do studiów podyplomowych prowadzonych na Uniwersytecie stosuje się odpowiednio postanowienia rozdziału II i III.
2. Studia podyplomowe trwają nie krócej niż dwa semestry (180 godzin), a program kształcenia powinien umożliwiać uzyskanie przez słuchacza co najmniej 60 punktów ECTS.
3. Program kształcenia na studiach podyplomowych przygotowuje komisja programowa powołana przez radę wydziału. We wniosku o określenie kierunku studiów i efektów kształcenia przedstawia się kandydata na kierownika studiów podyplomowych. Do wniosku dołącza się preliminarz budżetowy.
4. Kierownika studiów podyplomowych powołuje Rektor na wniosek rady wydziału. Zadaniem kierownika studiów podyplomowych jest przygotowanie dokumentacji studiów oraz zarządzanie procesem dydaktycznym.
5. Zmiana programu kształcenia na studiach podyplomowych może zostać wprowadzona także w trakcie cyklu kształcenia, o ile nie dotyczy zajęć stanowiących więcej niż 10% programu i narusza zakładanych efektów kształcenia.

§ 21

1. Dokumentacja programu kształcenia na studiach podyplomowych obejmuje:
 - 1) ogólną charakterystykę studiów;
 - 2) opis zakładanych efektów kształcenia i sposobów ich weryfikacji;
 - 3) opis programu studiów, w tym szczegółowy plan studiów;
 - 4) wymogi związane z ukończeniem studiów (praca końcowa/egzamin końcowy/inne);
 - 5) warunki otrzymania świadectwa ukończenia studiów podyplomowych.
2. Najpóźniej na miesiąc przed rozpoczęciem cyklu kształcenia sporządza się karty przedmiotów objętych programem studiów. Postanowienia § 15 ust. 2 i 3 stosuje się odpowiednio.

ROZDZIAŁ VI POSTANOWIENIA KOŃCOWE I PRZEJŚCIOWE

§ 22

Niniejsza uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

§ 23

Programy kształcenia uchwalone przed dniem wejścia w życie niniejszej uchwały obowiązują do zakończenia planowanego cyklu kształcenia, natomiast dokumentacja tych programów powinna zostać dostosowana do postanowień przepisów § 17 ust. 1 i 2 w terminie do 31 maja 2013 r.

z up. Przewodniczącego Senatu

PROREKTOR
Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego
Jana Pawła II

o. prof. dr hab. Andrzej Derdziuk

Wykaz załączników:

1. Wzór raportu wydziałowej komisji ds. jakości kształcenia dotyczący dokumentacji programowej kierunku;
2. Wzór opis kierunkowych efektów kształcenia z odniesieniem do efektów obszarowych;
3. Wzór program studiów;
4. Wzór plan studiów;
5. Wzór karty przedmiotu.

Raport samooceny wydziałowej komisji ds. jakości kształcenia – Wydział
Dokumentacja programu kształcenia
dla kierunku....
na rok akademicki....

L.p.	KRYTERIUM	Stopień spełnienia kryterium				Ocena Senackiej Komisji ds. Dydaktyki i Wychowania	Uwagi, wnioski
		w pełni	znacząco	częściowo	niedostatecznie		
1.	ogólna charakterystyka prowadzonych studiów						
2.	opis zakładanych efektów kształcenia						
	2A. tabela pokrycia efektów obszarowych przez efekty kierunkowe						
3.	opis programu studiów						
	3A. nazwa, profil kierunku, poziom i forma studiów						
	3B. liczba semestrów i liczba punktów ECTS konieczna do uzyskania kwalifikacji odpowiadających poziomowi studiów						
	3C. moduły kształcenia wraz z przypisaniem do każdego modułu zakładanych efektów kształcenia, liczby godzin i punktów ECTS						
	3D. sposoby weryfikacji zakładanych efektów kształcenia						
	3E. zasady, formy i wymiar odbywania praktyk						
	3F. szczegółowy plan studiów						
4	opis sposobu uwzględnienia wyników monitorowania karier absolwentów przy tworzeniu programu kształcenia;						

5.	opis sposobu uwzględnienia wyników analizy zgodności zakładanych efektów kształcenia z potrzebami rynku pracy;						
6.	zestawienie obrazujące łączną liczbę punktów ECTS, którą student powinien uzyskać na zajęciach wymagających bezpośredniego kontaktu nauczycieli akademickich i studentów;						
7.	zestawienie obrazujące łączną liczbę punktów ECTS, którą student powinien uzyskać na zajęciach obowiązkowych bądź podstawowych;						
8.	opis form i zakresu współdziałania z interesariuszami zewnętrznymi						
	8A. w przypadku kierunków praktycznych – warunki umowy z instytucją zewnętrzną						
9.	matryca efektów kształcenia (efektów kierunkowych) w odniesieniu do efektów kształcenia zdefiniowanymi dla poszczególnych modułów						
10.	matryca efektów kierunkowych w odniesieniu do form realizacji modułów kształcenia						
11.	matryca efektów kierunkowych w odniesieniu do metod ich weryfikacji						

Załącznik nr 2

Opis kierunkowych efektów kształcenia z odniesieniem do efektów obszarowych

<i>Symbol kierunkowego efektu kształcenia</i>	<i>Opis efektu kształcenia</i>	<i>Odniesienie do symbolu obszarowego efektu kształcenia</i>
<i>W kategorii wiedzy</i>		
<i>W kategorii umiejętności</i>		
<i>W kategorii kompetencji społecznych</i>		

Załącznik nr 3

Program studiów

1. nazwa kierunku
2. profil kierunku
3. poziom studiów
4. forma studiów
5. liczba semestrów konieczna do uzyskania kwalifikacji odpowiadających poziomowi studiów
6. liczba punktów ECTS konieczna do uzyskania kwalifikacji odpowiadających poziomowi studiów
7. zestawienie modułów kształcenia:

<i>Nazwa przedmiotu lub grupy przedmiotów</i>	<i>Liczba godzin</i>	<i>Liczba punktów ECTS</i>	<i>Suma punktów ECTS dla modułu</i>	<i>Odniesienie do symboli kierunkowych efektów kształcenia</i>
Moduł 1 – [nazwa]				
Moduł 2 – [nazwa]				
Moduł 3 – [nazwa]				
Moduł 4 - [nazwa]				
	<i>Suma godz.</i>	<i>Suma ECTS</i>		

Załącznik nr 4

Plan studiów
Kierunek
Rok akademicki

<i>Lp.</i>	<i>Nazwa przedmiotu</i>	<i>Semestr I</i>		<i>Semestr II</i>		<i>Prowadzący</i>
		<i>Liczba godz.</i>	<i>Forma zal./ECTS</i>	<i>Liczba godz.</i>	<i>Forma zal./ECTS</i>	
nagłówek 1						
nagłówek 2						
nagłówek 3						

Karta przedmiotu

1. Wydział...
2. Kierunek, poziom, forma studiów
3. Nazwa przedmiotu
4. Język przedmiotu/zajęć
5. Forma przedmiotu/zajęć
6. Wymiar godzinowy przedmiotu/zajęć:
 - a. sumaryczny
 - b. przypadający na poszczególne semestry
7. Liczba punktów ECTS
 - a. sumaryczna
 - b. przypadająca na poszczególne semestry
8. Forma zaliczenia
9. Cele przedmiotu
10. Wymagania wstępne w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych
11. Efekty kształcenia przedmiotu/zajęć w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych z odniesieniem do kierunkowych efektów kształcenia
12. Treści programowe przedmiotu/zajęć
13. Metody dydaktyczne
14. Sposoby oceny studenta:
 - a. opis metod oceny pracy studenta
 - b. opis wymagań na poziomie oceny dostatecznej, dobrej i bardzo dobrej w odniesieniu do wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych
15. Obciążenie pracą studenta:
 - a. liczba godzin kontaktowych z nauczycielem
 - b. liczba godzin indywidualnej pracy studenta
16. Literatura podstawowa
17. Literatura uzupełniająca
18. Informacje dodatkowe
19. Prowadzący przedmiot/zajęcia